

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 12 lutego 2021 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., na podstawie art. 83 ust. 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit a i c, art. 6 ust. 1, art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.) w związku z art. 83 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1045 ze zm.) oraz art. 22 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (Dz.U. z 2019 r. poz. 1040) stwierdził, iż J. W. (1), jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. w R., nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2020 roku do dnia 31 października 2020 roku.

W ocenie organu rentowego, zatrudnienie przez płatnika składek J. W. (1) i zgłoszenie go do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy o pracę miało stronom umożliwić uzyskanie świadczeń pieniężnych finansowanych z ubezpieczenia chorobowego.

/decyzja z dnia 12 lutego 2021 roku – załączone akta rentowe/

W dniu 22 marca 2021 roku odwołanie od powyższej decyzji złożył J. W. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wnosząc o jej uchylenie oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania.

Według odwołującego, zawarta przez niego umowa o pracę nie była czynnością pozorną, a zatem czynnością ważną (art. 83 § 1 k.p. w zw. z art. 300 k.p.) i jako taka skutkuje uzyskaniem przez skarżącego statusu pracownika, a tym samym tytułu do ubezpieczeń społecznych, określonego w przepisach ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. W ocenie J. W. (1), wykonywane przez ubezpieczonego czynności, wbrew ustaleniom organu rentowego, były świadczone w ramach stosunku pracy określonego w art. 22 k.p.

/odwołanie – k. 3-6/

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 28 kwietnia 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 10-13v/

(...) sp. z o.o. w R. nie zajęła stanowiska w sprawie.

/okoliczność bezsporna/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. W. (1) urodził się w dniu (...).

/bezsporne/

W okresie od dnia 3 lutego 2020 roku do dnia 10 września 2020 roku J. W. (1) był zatrudniony u P. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą P.P.H.U. (...) w K. w wymiarze 1/4 etatu na stanowisku pomoc biurowa.

Orzeczeniem lekarskim nr (...) z dnia 5 lutego 2020 roku wydanym po przeprowadzeniu okresowych badań lekarskich stwierdzono, iż wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych J. W. (1) jest zdolny do wykonywania pracy na stanowisku pomocy biurowej.

J. W. (1) nie miał ustalonych godzin pracy. Ubezpieczony w ramach tego zatrudnienia oglądał nieruchomości w przypadku, kiedy pojawiały się oferty kupna/sprzedaży tych nieruchomości.

/oryginał akt osobowych ubezpieczonego J. W. (1) – (koperta) k. 119, nadto: zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:03:49 i dalej/

W dniu 1 lipca 2020 roku doszło do zawarcia pomiędzy (...) sp. z o.o. w B. a J. W. (1) umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku Dyrektora inwestycyjnego.

J. W. (1) miał nienormowany czas pracy. W powołanej spółce ubezpieczony zajmował się wyszukiwaniem budynków, obiektów do remontu i budowy oraz działek inwestycyjnych na terenie Ł. i okolic.

Na podstawie porozumienia zmieniającego warunki pracy i płacy z dnia 6 lipca 2020 roku strony stosunku pracy ustaliły, iż od dnia 6 lipca 2020 roku miejscem wykonywania pracy J. W. (1) będzie: K. Ł., woj. (...) – praca zdalna.

/umowa o pracę w dniu 1 lipca 2020 roku – k. 125, porozumienie zmieniające warunki pracy i płacy z dnia 6 lipca 2020 roku – (koperta) k. 242, nadto: zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:03:49 i dalej, zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:03:04 i dalej/

O pracy w (...) sp. z o.o. w R. ubezpieczony dowiedział się od brata, miało to miejsce tydzień przed zatrudnieniem u płatnika składek.

/zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:03:49 i dalej/

W dniu 1 sierpnia 2020 roku doszło do zawarcia pomiędzy (...) sp. z o.o. w R. a J. W. (1) umowy o pracę na okres próbny od dnia 1 sierpnia 2020 roku do dnia 31 października 2020 roku w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku brygadzysty z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 6.823,39 zł brutto.

Ustalone wynagrodzenie obejmowało również koszty eksploatacji samochodu oraz koszty paliwa.

/umowa o pracę z dnia 1 sierpnia 2020 roku – załączone akta rentowe, nadto: zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:09:12 i dalej/

W ramach zawartej umowy o pracę, do obowiązków J. W. (1) na stanowisku brygadzysty należało: nadzór nad pracami naprawczymi na osiedlu przy ul. (...) w Ł. zgodnie z umową nr (...) oraz zgodnie z dostarczoną dokumentacją tj. protokołami napraw pogwarancyjnych.

/zakres obowiązków pracownika – załączone akt rentowe/

Orzeczeniem lekarskim nr 15/08/2020 z dnia 3 sierpnia 2020 roku, wydanym po przeprowadzeniu okresowych badań lekarskich, stwierdzono, iż wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych J. W. (1) jest zdolny do wykonywania pracy na stanowisku brygadzysty.

/orzeczenie lekarskie z dnia 3 sierpnia 2020 roku – załączone akta rentowe/

Na okres od dnia 3 sierpnia 2020 roku do dnia 31 października 2020 roku płatnik składek (...) sp. z o.o. w R. powierzył J. W. (1) wykonywanie pracy na stanowisku brygadzysty, miejsce wykonywania pracy określono, jako: Ł., ul. (...).

/czasowe powierzenie pracownikowi innej pracy – (koperta) k. 247/

W dniu 31 sierpnia 2020 roku doszło do zawarcia umowy nr (...) pomiędzy J.W. (...) S.A. w Z. (zlecający) a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w R. (wykonawca), na podstawie której zamawiający zlecił, a wykonawca przyjął do

wykonania na warunkach określonych w umowie, zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, obowiązującymi normami i prawem budowlanym oraz zgodnie z dokumentacją techniczną – dostarczoną przez zamawiającego oraz technologią określoną przez zamawiającego następujące roboty: wykonanie prac naprawczych w budynku przy ul. (...)AA, 16AB, 16 AC w Ł. – zgodnie z protokołami konieczności nr 994/19, 999/19, (...), 130/20, (...), (...), (...), 134/20, 214/20, 906/19, 904/19 i 250/20. W umowie wskazano, iż termin realizacji przedmiotu umowy przypadał od dnia 1 września 2020 roku do dnia 30 grudnia 2020 roku.

/umowa z dnia 31 sierpnia 2020 roku – załączone akta rentowe/

J. W. (1) ukończył szkolenie okresowe w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla brygadzysty zorganizowane w formie kursu w okresie od dnia 3 sierpnia 2020 roku do dnia 4 sierpnia 2020 roku.

/zaświadczenie z dnia 4 sierpnia 2020 roku – załączone akt rentowe/

J. W. (1) w dniu 7 sierpnia 2020 roku został zgłoszony przez płatnika składek (...) sp. z o.o. w R. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania umowy o pracę od dnia 1 sierpnia 2020 roku w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem 6.823,39 zł brutto miesięcznie.

/bezsporne/

Nadto, J. W. (1) został zgłoszony do ubezpieczeń:

- od dnia 1 lipca 2020 roku przez płatnika (...) sp. z o.o. w B. z tytułu umowy o pracę wykonywanej w pełnym wymiarze czasu pracy z podstawą wymiaru składek: od lipca 2020 roku do września 2020 roku – 6.966,03 zł, od dnia 1 października 2020 roku do dnia 14 października 2020 roku – wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy oraz od dnia 1 listopada 2020 roku do dnia 31 marca 2021 roku – płatnik wykazał kod świadczenia przerwy – 312 – zasiłek;

- od dnia 3 lutego 2020 roku do dnia 10 września 2020 roku przez płatnika składek P.P.H.U. (...) w K. z tytułu umowy o pracę w wymiarze 1/4 etatu z podstawą wymiaru składek za sierpień – 650,00 zł oraz za wrzesień – 236,36 zł.

- do ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 1 sierpnia 2020 roku do dnia 30 września 2020 roku z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (...) W. J. (w ramach której ubezpieczony prowadził parking strzeżony), dokumenty zgłoszeniowe wpłynęły po terminie, zewidencjonowane na koncie ubezpieczonego 3 marca 2021 roku.

/bezsporne, dokumentacja dotycząca zgłoszenia do ubezpieczeń – załączone akta rentowe, nadto: zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:03:49 i dalej/

Obowiązki J. W. (1) związane były z nadzorem, zaopatrzeniem i transportem.

W ramach zatrudnienia u zainteresowanego, J. W. (1) miał za zadanie sprawdzać, jak pracownicy płatnika składek stawiają się do pracy oraz czy wykonują zakres swoich obowiązków. Pracownicy ci remontowali tarasy na strzeżonym osiedlu przy ul. (...) w Ł.. Ubezpieczony miał rozmawiać z lokatorami i przeproszać za utrudnienia. J. W. (1) dostarczał narzędzia, płytki, farby, materiały w postaci zaprawy i siatki, jeśli ich zabrakło, dowoził pracowników do pracy.

Na koniec pracy danego dnia ubezpieczony sprawdzał trzeźwość zatrudnionych.

/zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:09:12 i dalej, zeznania świadka R. M. – e – protokół z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:12:27 i dalej, zeznania świadka J. W. (2) – e – protokół z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:21:37 i dalej, zeznania świadka T. D. – e – protokół z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:34:52 i dalej/

W przypadku, kiedy w miejscu wykonywanych robót pojawiał się T. D., ubezpieczony nie musiał stawać się w pracy. T. D. przejmował wówczas jego obowiązki.

/zeznania świadka T. D. – e – protokół z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:34:52 i dalej/

Ubezpieczony miał nienorowany czas pracy.

/zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:09:12 i dalej/

Płatnik składek nie prowadził ewidencji czasu pracy ubezpieczonego, kontrolowano nie czas pracy, a efekt tej pracy.

/zeznania świadka T. D. – e – protokół z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:34:52 i dalej/

W pracy J. W. (1) stawał się codziennie (czasami również w soboty), w miejscu wykonywania prac pojawiał się nawet kilka razy dziennie, przyjeżdżał wraz z pracownikami (również ich odwoził) lub towarem. Zdarzało się, że pracownicy byli przywożeni busem. Ubezpieczony wydawał polecenia pracownikom.

/zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:09:12 i dalej, zeznania świadka K. M. – e – protokół z dnia 10 maja 2022 roku – 00:23:46 i dalej, zeznania świadka R. M. – e – protokół z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:12:27 i dalej, zeznania świadka J. W. (2) – e – protokół z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:21:37 i dalej, zeznania świadka T. D. – e – protokół z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:34:52 i dalej/

Na podstawie list płac sporządzonych za okres od sierpnia 2020 roku do listopada 2020 roku przez płatnika składek, należne J. W. (1) wynagrodzenie za pracę wynosiło odpowiednio:

- za sierpień 2020 roku – 4.900,00 zł;
- za wrzesień 2020 roku – 4.900,00 zł;
- za październik 2020 roku – 1.883,31 zł.

Powyższe wynagrodzenie było przelewane przez płatnika składek na konto bankowe ubezpieczonego.

/listy płac – załączone akta rentowe, potwierdzenia przelewów – k. 7-8, nadto: zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:09:12 i dalej/

Od dnia 1 października 2020 roku J. W. (1) stał się niezdolny do pracy z powodu choroby. W okresie od dnia 1 października 2020 roku do dnia 6 października 2020 roku J. W. (1) przebywał na Oddziale Kardiologicznym (...) Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w P. z rozpoznaniem niewydolności serca lewokomorowej (I50.1), choroby serca i naczyń krwionośnych w przebiegu miażdżycy (I25.0).

W dniu 6 października 2020 roku, po uzyskaniu dodatniego wyniku wymazu w kierunku zakażenia (...)2 J. W. (1) został wypisany do domu z zaleceniami.

/bezsporne, karta informacyjna – k. 4748v, historia choroby – obserwacje lekarskie – k. 194, nadto: zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:09:12 i dalej/

Po okresie pobierania zasiłku chorobowego, ubezpieczony miał przyznane prawo do świadczenia rehabilitacyjnego.

/zeznania ubezpieczonego J. W. (1) – e – protokół z dnia 9 marca 2023 roku – 00:04:40 i dalej w związku z e – protokołem z dnia 10 maja 2022 roku – 00:09:12 i dalej/

Płatnik składek w dniu 6 listopada 2020 roku dokonał wyrejestrowania J. W. (1) z ubezpieczeń społecznych od dnia 1 listopada 2020 roku.

/bezsporne/

Po okresie zatrudnienia J. W. (1), płatnik składek przyjął do pracy osobę realizującą obowiązki brygadzysty.

/zeznania świadka K. M. – e – protokół z dnia 10 maja 2022 roku – 00:23:46 i dalej, zeznania świadka T. D. – e – protokół z dnia 8 listopada 2022 roku – 00:34:52 i dalej/

W 2020 roku płatnik składek (...) sp. z o. o. w R. uzyskała pomoc publiczną udzieloną przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

/lista przypadków pomocy publicznej otrzymanej przez beneficjenta – załączone akta rentowe/

Pismem z dnia 13 stycznia 2021 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w W. poinformował, iż zainteresowany składek figuruje w bazie danych z otwartym obowiązkiem podatkowym, jako podatnik podatku dochodowego od osób prawnych CIT. W bazie danych urzędu zarejestrowano deklarację CIT-8 za rok podatkowy od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku i od dnia 1 stycznia 2019 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych, w której wykazano: za 2018 rok – przychód w kwocie 581.321,84 zł, koszty uzyskania przychodu w kwocie 607.925,76 zł; za 2019 rok – przychód w kwocie 702.655,66 zł, koszty uzyskania przychodu w kwocie 559.832,07 zł. Podatki z pozarolniczej działalności gospodarczej uiszczane były: z tytułu podatku dochodowego CIT – za 2018 rok za miesiąc lipiec wpłata zaliczki w terminie, za miesiąc czerwiec wpłata zaliczki w terminie; za 2019 rok – za miesiące styczeń, maj, czerwiec, lipiec, sierpień wpłaty zaliczek po terminie, za miesiące marzec, październik oraz grudzień wpłaty zaliczek w terminie; za 2020 rok za miesiąc grudzień wpłata zaliczki w terminie; z tytułu zatrudnienia pracowników – za 2019 rok za miesiące styczeń, luty, kwiecień, maj, czerwiec, sierpień i listopad zaliczki wpłacone po terminie, pozostałe miesiące w terminie; za 2020 rok wpłaty zaliczek w terminie, z tytułu podatku od towarów i usług (...) – za 2019 rok za miesiące styczeń, luty, lipiec, sierpień, wrzesień, październik i grudzień deklaracje „0”, za miesiące marzec, kwiecień, maj, czerwiec wpłaty w terminie, za miesiąc listopad wpłata po terminie; za 2020 rok za miesiące styczeń, luty, czerwiec, lipiec, sierpień, październik deklaracje „0”, za miesiące marzec, maj wpłaty po terminie, za miesiące kwiecień, wrzesień wpłaty w terminie. Płatnik składek za okres od dnia 1 stycznia 2019 roku złożył deklaracje VAT-7 za miesiące styczeń-grudzień 2019 roku oraz styczeń-październik 2020 roku, w których wykazał podstawę opodatkowania.

/pismo Naczelnika Urzędu skarbowego z dnia 13 stycznia 2021 roku – załączone akta rentowe, zestawienie danych z deklaracji VAT-7, VAT-7K, VAT-7D – załączone akta rentowe/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił na podstawie powołanych dowodów, na które składała się dokumentacja załączona do akt niniejszego postępowania, jak również znajdująca się w aktach organu rentowego (w tym dokumentacja osobowo – płacowa J. W. (1)), a nadto zeznania odwołującego i świadków K. M., R. M., J. W. (2), T. D..

Sąd w toku postępowania dowodowego dostrzegł pewne nieścisłości w zeznaniach wnioskodawcy J. W. (1) oraz przesłuchanego w sprawie świadka K. M.. Po pierwsze, wnioskodawca powoływał się na zawarcie z płatnikiem składek umowy zlecenia (a nie umowy o pracę), po drugie – świadek K. M. twierdził, iż widywał wnioskodawcę w miejscu wykonywania robót tj. przy ul (...) w Ł. przez okres 3-4, a nawet 5 miesięcy, natomiast z ustaleń Sądu wynika, iż skarżący świadczył pracę w (...) sp. z o.o. w R. w okresie krótszym. Nie mniej jednak, konfrontacja powyższych zeznań z przedłożoną do akt sprawy dokumentacją pozwoliła Sądowi na poczynienie prawidłowych ustaleń faktycznych, stanowiących podstawę wydanego w sprawie rozstrzygnięcia. Sąd wziął również pod uwagę, iż osoby te zeznawały po

upływie znacznego czasu od momentu zaistnienia spornych zdarzeń i wśród podnoszonych przez nie twierdzeń mogły pojawić się określone sprzeczności spowodowane niepamięcią.

Wątpliwość sądu wzbudziło także porozumienie zmieniające, w którym spółka (...) powierzyła mu pracę w trybie zdalnym bowiem choć dotyczyło 2020 roku podpisane było przez strony dopiero w 2022 roku, jednak przedmiotem sporu nie była pozorność zatrudnienia w spółce (...) a u zainteresowanego. Fakt świadczenia pracy potwierdziły przeprowadzone dowody, w szczególności zeznania świadków.

Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. pominął wniosek dowodowy organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych kardiologa oraz ortopedy na okoliczność, czy skarżący od dnia 1 sierpnia 2020 roku był zdolny do wykonywania pracy na powierzonym u płatnika składek stanowisku pracy. Istotną w sprawie okolicznością jest bowiem nie to czy wnioskodawca był z medycznego punktu widzenia zdolny do pracy, ale czy pracę tę faktycznie świadczył. Z tych przyczyn sąd uznał, iż wniosek zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania oraz nie był przydatny do wykazania okoliczności istotnych w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych /według stanu prawnego obowiązującego na dzień wydania spornej decyzji - t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm./, pracownicy tj. osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 645 z późn. zm., dalej: ustawa zasiłkowa) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał, bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne /wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku, III AUa 433/2005, Wspólnota (...)/. Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy /wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 - 16/251/.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy stanął na stanowisku, iż umowa o pracę zawarta między ubezpieczonym J. W. (1) a płatnikiem składek (...) sp. z o.o. w R., jest nieważna, bowiem została zawarta dla pozoru.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże, zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku /sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527/, nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane, jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa /wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 roku, sygn. akt II UK 334/07, opubl. L./.

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 /LEX nr 590241/, iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 /Lex nr 619658/ można wyczytać, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 /LEX nr 653664/ stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi

słowy, jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym, nie można byłoby czynić J. W. (1) zarzutów, że zawarł umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie kwestionowanej umowy realizowałby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 /LEX nr 1375189/, jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa, jako pozorna, jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.).

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy, Sąd Okręgowy, w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego, musiał zatem w pierwszej kolejności zbadać, czy pomiędzy J. W. (1) a (...) sp. z o.o. w R. istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

W tej sytuacji, do Sądu należało przeprowadzenie oceny, czy analizowany stosunek prawny nosił konstytutywne cechy stosunku pracy. Dokonanie powyższego ustalenia miało bowiem znaczenie dla objęcia wnioskodawcy obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi, chorobowym oraz wypadkowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

Zdaniem Sądu, analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że J. W. (1), na rzecz płatnika składek, w spornym okresie, wykonywał pracę w ramach pracowniczego zatrudnienia.

Załączona do akt przedmiotowej sprawy dokumentacja osobowo – płacowa J. W. (1) została uznana przez tut. Sąd jedynie za przejaw formalnego zadośćuczynienia obowiązkowi płatnika składek będącego pracodawcą, nie mniej jednak okoliczność rzeczywistego wykonywania przez skarżącego pracy w ramach pracowniczego zatrudnienia musiała zostać poddana ścisłej weryfikacji w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, w dniu 1 sierpnia 2020 roku doszło do zawarcia pomiędzy (...) sp. z o.o. w R. a J. W. (1) umowy o pracę na okres próbny od dnia 1 sierpnia 2020 roku do dnia 31 października 2020 roku w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku brygadzysty z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 6.823,39 zł brutto. Ustalone wynagrodzenie obejmowało również koszty eksploatacji samochodu oraz koszty paliwa.

Orzeczeniem lekarskim nr 15/08/2020 z dnia 3 sierpnia 2020 roku, wydanym po przeprowadzeniu okresowych badań lekarskich, stwierdzono, iż wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych, J. W. (1) jest zdolny do wykonywania pracy na stanowisku brygadzysty. J. W. (1) ukończył szkolenie okresowe w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla brygadzysty zorganizowane w formie kursu w okresie od dnia 3 sierpnia 2020 roku do dnia 4 sierpnia 2020 roku. Skarżący w dniu 7 sierpnia 2020 roku został zgłoszony przez płatnika składek (...) sp. z o.o. w R. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania umowy o pracę od dnia 1 sierpnia 2020 roku w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem 6.823,39 zł brutto miesięcznie.

Jednocześnie, J. W. (1) w dniu zawarcia umowy o pracę z (...) sp. z o.o. w R. był zgłoszony do ubezpieczeń: od dnia 1 lipca 2020 roku przez płatnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. z tytułu umowy o pracę wykonywanej w pełnym

wymiarze czasu pracy z podstawą wymiaru składek: od lipca 2020 roku do września 2020 roku – 6.966,03 zł, od dnia 1 października 2020 roku do dnia 14 października 2020 roku – wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy oraz od dnia 1 listopada 2020 roku do dnia 31 marca 2021 roku – płatnik wykazał kod świadczenia przerwy – 312 – zasiłek; od dnia 3 lutego 2020 roku do dnia 10 września 2020 roku przez płatnika składek P.P.H.U. (...) w K. z tytułu umowy o pracę w wymiarze 1/4 etatu z podstawą wymiaru składek za sierpień – 650,00 zł oraz za wrzesień – 236,36 zł; do ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 1 sierpnia 2020 roku do dnia 30 września 2020 roku z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (...) W. J. (w ramach której ubezpieczony prowadził parking strzeżony), dokumenty zgłoszeniowe wpłynęły po terminie, zewidencjonowane na koncie ubezpieczonego 3 marca 2021 roku.

W ramach zawartej umowy o pracę z (...) sp. z o.o. w R., do obowiązków J. W. (1) na stanowisku brygadzysty należało: nadzór nad pracami naprawczymi na osiedlu przy ul. (...) w Ł. zgodnie z umową nr (...) oraz zgodnie z dostarczoną dokumentacją tj. protokołami napraw pogwarancyjnych. Na okres od dnia 3 sierpnia 2020 roku do dnia 31 października 2020 roku płatnik składek (...) sp. z o.o. w R. powierzył J. W. (1) wykonywanie pracy na stanowisku brygadzista, miejsce wykonywania pracy określono, jako: Ł., ul. (...).

Zgodnie bowiem z zebrany materiał dowodowy, w dniu 31 sierpnia 2020 roku doszło do zawarcia umowy nr (...) pomiędzy J.W. (...) S.A. w Z. (zlecający) a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w R. (wykonawca), na podstawie której zamawiający zlecił, a wykonawca przyjął do wykonania na warunkach określonych w umowie, zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, obowiązującymi normami i prawem budowlanym oraz zgodnie z dokumentacją techniczną – dostarczoną przez zamawiającego oraz technologią określoną przez zamawiającego następujące roboty: wykonanie prac naprawczych w budynku przy ul. (...)AA, 16AB, 16 AC w Ł. – zgodnie z protokołami konieczności nr 994/19, 999/19, (...), 130/20, (...), (...), (...), 134/20, 214/20, 906/19, 904/19 i 250/20. W umowie wskazano, iż termin realizacji przedmiotu umowy przypadał od dnia 1 września 2020 roku do dnia 30 grudnia 2020 roku.

Obowiązki służbowe J. W. (1) związane były z nadzorem, zaopatrzeniem i transportem. W ramach zatrudnienia u płatnika składek, J. W. (1) miał za zadanie sprawdzać, jak pracownicy płatnika składek stawiają się do pracy oraz czy wykonują zakres swoich obowiązków. Pracownicy, remontowali tarasy na strzeżonym osiedlu, a ubezpieczony miał rozmawiać z lokatorami i przeproszać za utrudnienia. J. W. (1) dostarczał narzędzia, płytki, farby, materiały w postaci zaprawy i siatki w przypadku, kiedy ich zabrakło. Nadto, dowoził on pracowników do pracy (również odwoził). Na koniec pracy danego dnia ubezpieczony sprawdzał trzeźwość zatrudnionych. W przypadku, kiedy w miejscu wykonywanych robót pojawiał się T. D., ubezpieczony nie musiał stawiać się w pracy. T. D. przejmował wówczas jego obowiązki.

Jak ustalono, w pracy J. W. (1) stawał się codziennie (czasami również w soboty), w miejscu wykonywania prac pojawiał się nawet kilka razy dziennie, przyjeżdżał wraz z pracownikami lub towarem, miał nienormowany czas pracy. Zdarzało się, że pracownicy byli przywożeni busem. Ubezpieczony wydawał pracownikom polecenia.

Dla stwierdzenia, że w treści stosunku prawnego występuje pracownicze podporządkowanie pracownika pracodawcy, z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność, dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika itp. /II UK 202/18 - postanowienie Sądu Najwyższego - Izby Pracy z dnia 29 maja 2019 roku, Lex nr 2690798/.

Powyższe orzeczenie Sądu Najwyższego wskazuje jednak na cechy tzw. "zwykłego" stosunku pracy, występującego w sytuacji, gdy pracownik pracuje w pewnym zespole pracowniczym i ma kierownika-osobę, która na bieżąco kieruje jego pracą, wydaje polecenia, kontroluje i nadzoruje sposób ich wykonania. Niewątpliwie inna jest charakterystyka stosunku pracy osoby zajmującej kierownicze, a w każdym razie samodzielne stanowisko. W ostatnim

przypadku, podporządkowanie pracownika może polegać na określeniu przez pracodawcę czasu pracy i wyznaczeniu zadań, natomiast co do sposobu ich realizacji pracownik ma pewien zakres swobody. Jest to tzw. autonomiczne podporządkowanie, które podlegało omówieniu w powołanym już wyżej orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca zatrudniony został na stanowisku brygadzysty (które można zaliczyć do grona stanowisk kierowniczych), posiadał nienormowany czas pracy, zatem mógł swobodnie realizować zadania przypisane pełnionej przez niego funkcji i pracodawca w to nie ingerował. Zakres omówionych już obowiązków J. W. (1) był wyznaczony treścią umowy o pracę zawartej w dniu 1 sierpnia 2020 roku.

Na podstawie list płac sporządzonych za okres od sierpnia 2020 roku do listopada 2020 roku przez płatnika składek, należne J. W. (1) wynagrodzenie za pracę wynosiło odpowiednio: za sierpień 2020 roku – 4.900,00 zł; za wrzesień 2020 roku – 4.900,00 zł; za październik 2020 roku – 1.883,31 zł. Powyższe wynagrodzenie było przelewane przez płatnika składek na konto bankowe ubezpieczonego.

Zgodnie z poczynionymi w sprawie ustaleniami, od dnia 1 października 2020 roku J. W. (1) stał się niezdolny do pracy z powodu choroby. W okresie od dnia 1 października 2020 roku do dnia 6 października 2020 roku J. W. (1) przebywał na Oddziale Kardiologicznym (...) Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w P. z rozpoznaniem niewydolności serca lewokomorowej (I50.1), choroby serca i naczyń krwionośnych w przebiegu miażdżycy (I25.0). Po okresie pobierania zasiłku chorobowego, ubezpieczony miał przyznane prawo do świadczenia rehabilitacyjnego. W 2020 roku J. W. (1) udzielano świadczeń medycznych w następujących placówkach medycznych: Centrum Medyczne (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Ł., Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Spółdzielni (...) w K., (...) Szpital Wojewódzki im. (...) w P..

Sąd zapoznał się z całą dokumentacją medyczną nadesłaną przez wszystkie wyżej wymienione podmioty, jednakże nie znalazł w niej żadnych informacji, które świadczyłyby o tym, iż J. W. (1) w dniu zawarcia umowy o pracę z (...) sp. z o.o. w R. był niezdolny do pracy. Późniejsza choroba skarżącego pozostaje bez wpływu na ostateczne konkluzje sprowadzające się do uznania, iż odwołujący podlega w spornym okresie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu powstałego stosunku pracy, który był faktycznie przez niego realizowany. Na podstawie zeznań świadków, Sąd powziął również wiedzę, iż po upływie okresu zatrudnienia J. W. (1), u płatnika składek została przyjęta do pracy osoba realizująca obowiązki brygadzysty.

Nie ulega wątpliwości, iż realiach niniejszej sprawy wnioskodawca J. W. (1) w momencie zawierania umowy o pracę z płatnikiem składek posiadał kilka tytułów do ubezpieczeń społecznych. Należy jednak zauważyć, iż warunki zatrudnienia u wszystkich płatników składek były tak określone, by skarżący mógł swobodnie urzeczywistniać postanowienia zawartych umów o pracę. Bez względu na powyższe, przedmiotowe postępowanie przeprowadzone zostało ściśle w kierunku ustalenia, czy J. W. (1) faktycznie wypełniał zawarty z (...) sp. z o.o. w R. stosunek pracy. Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwoliła na stwierdzenie, iż w odniesieniu do wnioskodawcy zostały spełnione wszystkie warunki przesądzające o istnieniu w spornym okresie pomiędzy nim a płatnikiem składek stosunku pracy według art. 22 k.p. Tym samym, w okresie od dnia 1 sierpnia 2020 roku do dnia 31 października 2020 roku wnioskodawca podlegał z tego tytułu u płatnika składek (...) sp. z o.o. w R. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję orzekając, jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W punkcie 2 sentencji wyroku, Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. na rzecz J. W. (1) kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych /t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265 z późn. zm./.